

Aan de slag met AI-geletterdheid: meet AI-geletterdheid binnen jouw organisatie

Inhoud

1 Inleiding over AI-geletterdheid → 3

1.1 Nood aan AI-geletterdheid → 3

1.2 Geen one-size-fits-all aanpak: persona's → 4

1.3 De meetschaal in de praktijk → 8

2 Vragenlijst → 9

2.1 Basisvragenlijst → 9

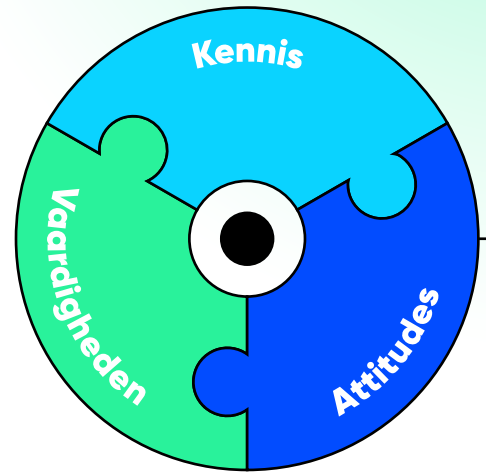
2.2 Personaspesifieke vragenlijst → 17

3 Na de scan: van meting naar actie → 32

4 Take-aways → 34

Inleiding over AI-geletterdheid

1

1.1

Nood aan AI-geletterdheid

¹ [AI Barometer - situatie 2025. pdf](#)

² [imec.digimeter 2025 | imec Vlaanderen](#)

³ [De verplichting van de AI Act m.b.t. geletterdheid in 4 stappen - Kenniscentrum Data & Maatschappij](#)

Artificiële intelligentie (AI) speelt een steeds grotere rol in de dagelijkse werking van organisaties. Uit de recente [AI-barometer](#)¹, blijkt dat ongeveer zes op de tien bedrijven in Vlaanderen vandaag minstens één AI-technologie inzetten. In uiteenlopende sectoren ondersteunen AI-toepassingen vandaag medewerkers bij taken zoals tekstanalyse of procesautomatisatie. Hoewel AI al langer aanwezig is in toepassingen zoals vertaalsoftware of aanbevelingssystemen, heeft vooral de recente doorbraak van generatieve AI en de toenemende integratie van AI in bedrijfsprocessen het gebruik ervan sterk versneld.

Door deze ontwikkelingen krijgt AI een steeds prominentere plaats binnen werkprocessen. Volgens de recentste [Digimeter](#)² gebruikt ongeveer de helft van de Vlamingen minstens maandelijks AI op kantoor. Dat roept ook nieuwe vragen op over wat nodig is om met deze technologie om te gaan. Wanneer AI-toepassingen worden ingezet in professionele contexten, is het immers belangrijk dat medewerkers niet alleen weten hoe ze deze tools kunnen gebruiken, maar ook inzicht hebben in de mogelijkheden, beperkingen en mogelijke risico's ervan.

Daarom groeit de aandacht voor **AI-geletterdheid**. Het versterken van AI-geletterdheid is niet alleen een strategische keuze voor organisaties, maar krijgt ook steeds meer aandacht binnen het Europese beleidskader. Zo benadrukt artikel 4 van de EU AI Act het belang van voldoende AI-kennis en -bewustzijn bij personen die AI-toepassingen gebruiken of ermee werken. Indien u hier meer informatie over wenst, verwijzen we graag naar een recente [publicatie van het Kenniscentrum Data & Maatschappij](#)³, waarin de verplichtingen binnen de AI Act worden uitgelegd.

AI-geletterdheid verwijst naar het **geheel van competenties** dat nodig is om AI-toepassingen te begrijpen en er op een verantwoorde manier mee om te gaan. AI-geletterdheid omvat zowel kennis, vaardigheden en attitudes die nodig zijn om AI doordacht in te zetten.

---

⁴ AI-geletterdheid in de werkcontext: bouwstenen, definities en meetkaders - Kenniscentrum Data & Maatschappij

⁵ Wegwijzer AI-geletterdheid en AI-competenties - Kenniscentrum Data & Maatschappij

Kennis verwijst naar het cognitieve begrip dat medewerkers hebben van wat AI is, hoe het werkt en welke impact het heeft op besluitvorming. Deze kennis kan zowel gepercipieerd (wat men denkt te weten) als werkelijk (wat men daadwerkelijk weet) zijn.

Vaardigheden verwijzen naar het praktische vermogen van medewerkers om AI-toepassingen te hanteren, zoals het gebruiken van specifieke tools, het correct uitvoeren van taken met AI-ondersteuning en het interpreteren van gegenereerde output. Ook hier kan onderscheid worden gemaakt tussen gepercipieerde vaardigheden (het vertrouwen in het eigen kunnen) en effectieve vaardigheden (de daadwerkelijke bekwaamheid).

Attitudes verwijzen naar de kritische en ethisch bewuste houding die medewerkers aannemen tegenover AI. Deze houding vormt een belangrijke aanvulling op kennis en vaardigheden.

Samen bepalen deze drie componenten in welke mate een individu in staat is om AI op een geïnformeerde en verantwoorde manier te integreren in de eigen werkpraktijk. Wie zich inhoudelijk verder wenst te verdiepen in het concept AI-geletterdheid, kan meer informatie vinden in het recente rapport van het Kenniscentrum Data & Maatschappij⁴.

Hoewel het concept AI-geletterdheid steeds duidelijker wordt afgebakend, blijft in de praktijk vaak de vraag hoe deze competenties concreet kunnen worden gemeten. In dit rapport bouwen we verder op deze vraag door een **praktische meetschaal** voor te stellen. Deze schaal moet organisaties helpen om beter in te schatten hoe het gesteld is met de AI-geletterdheid van de werknemers en waar eventuele noden of groeikansen liggen.

Het meten van AI-competenties vormt slechts **één stap in het bredere proces** van het ontwikkelen van AI-geletterdheid binnen een organisatie. Voor een praktisch overzicht van de eerdere stappen, vervolgstappen en aanbevelingen verwijzen we graag naar de wegwijzer die het Kenniscentrum publiceerde: 'In 7 stappen naar AI-geletterdheid in jouw organisatie'⁵.

1.2

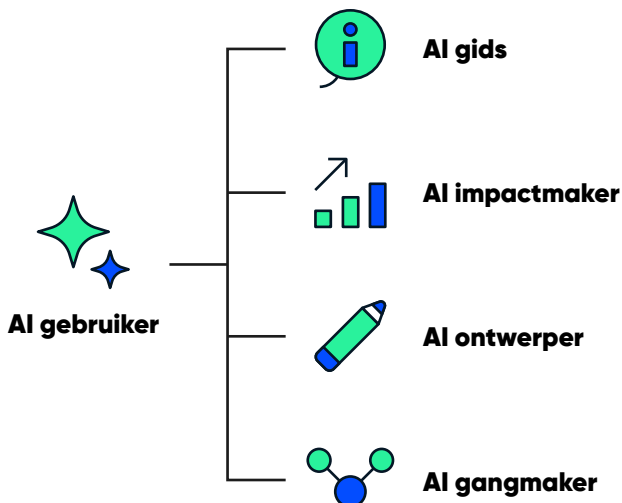
Geen one-size-fits-all aanpak: persona's

Hoewel AI-geletterdheid steeds belangrijker wordt binnen organisaties, betekent dit niet dat alle medewerkers hetzelfde niveau van AI-geletterdheid nodig hebben. Het volstaat dan ook niet om enkel leidinggevenden te vragen "Hoe AI-geletterd is uw dienst?". Om een goed beeld van AI-geletterdheid op organisatieniveau te krijgen, zijn **individuele metingen noodzakelijk**. De mate waarin medewerkers met AI in aanraking komen, verschilt immers sterk naargelang hun rol, functie en verantwoordelijkheden.

In de eerste plaats is er een **basisniveau nodig van AI-geletterdheid** die relevant is voor iedereen van wie het werk op een of andere manier door AI wordt beïnvloed. Ook wanneer medewerkers zelf geen AI-toepassingen gebruiken, kunnen hun taken of werkprocessen indirect gestuurd worden door AI. In dergelijke gevallen is het belangrijk dat medewerkers minstens een algemeen begrip hebben van wat AI is, hoe AI-toepassingen functioneren en welke impact ze kunnen hebben op hun werk. Dit sluit ook aan bij de logica van de EU AI Act, waarin wordt benadrukt dat personen die met AI-toepassingen werken of door AI-toepassingen worden beïnvloed, over een bepaalde mate van AI-geletterdheid moeten beschikken.

Een voorbeeld is dat van postbodes die zelf geen AI-toepassingen gebruiken in hun dagelijkse werkzaamheden, maar van wie de route wordt bepaald door een AI-toepassing dat de meest efficiënte bezorgroute berekent. Hoewel de postbodes niet rechtstreeks met het systeem interageren, beïnvloedt de AI-toepassing wel degelijk de manier waarop het werk wordt georganiseerd. Ook in dergelijke situaties is een basisbegrip van AI relevant.

Naast deze algemene basiskennis is er ook sprake van **rol- of functiespecifieke AI-geletterdheid**. Dit verwijst naar de kennis, vaardigheden en attitudes die nodig zijn afhankelijk van iemands functie binnen de organisatie en de manier waarop men met AI-toepassingen in contact komt. Niet iedereen interageert immers op dezelfde manier met AI. Sommige medewerkers gebruiken AI-tools in hun dagelijkse werk, anderen nemen beslissingen over de implementatie ervan, terwijl nog anderen betrokken zijn bij de ontwikkeling of het beheer van AI-toepassingen. Elk van deze rollen vereist een andere set competenties. Zo zal bijvoorbeeld van een AI-ontwikkelaar een diepgaander technisch inzicht worden verwacht dan van een medewerker die voor dagdagelijkse taken een beroep doet op generatieve AI.

Om rekening te houden met de verschillende manieren waarop medewerkers met AI in aanraking komen, baseren we ons in dit rapport op het concept van **AI-persona's**. Deze persona's werden ontwikkeld door UNESCO in samenwerking met Digitaal Vlaanderen binnen het Ethical AI Literacy Framework (EALF)⁶. Dit raamwerk heeft als doel om medewerkers binnen overheden in Vlaanderen te ondersteunen bij het ethisch en verantwoord gebruiken, ontwikkelen en beheren van AI-toepassingen.

Binnen dit kader vormen AI-persona's een belangrijk instrument om duidelijk te maken dat verschillende rollen binnen een organisatie ook verschillende vormen van AI-geletterdheid vereisen. Hoewel het raamwerk oorspronkelijk werd ontwikkeld voor de publieke sector, zijn de onderliggende principes ook relevant voor andere organisaties en bedrijven waar AI een rol speelt in werkprocessen en besluitvorming.

Het raamwerk onderscheidt vijf verschillende persona's, die elk een andere relatie hebben met AI en daarom ook andere competenties vereisen.

AI-gebruiker

"Ik gebruik AI op het werk"

– Operationeel niveau

De AI-gebruiker bevindt zich op het operationele niveau van de organisatie en **gebruikt AI-toepassingen** als ondersteuning bij dagelijkse taken. AI speelt steeds vaker een rol in uiteenlopende functies, ook buiten expliciet data- of technologiegerichte rollen.

AI-gids

"Ik zorg ervoor dat AI ethisch en verantwoord wordt gebruikt"

– Normatief en juridisch niveau

De AI-gids vervult een bewakings- en adviesrol binnen de organisatie. Het doel van deze persona is niet om innovatie te beperken, maar net om ervoor te zorgen dat AI-toepassingen op een **ethische, transparante en juridisch verantwoorde manier** worden ingezet.

Door erop toe te zien dat ethische principes, regelgeving en fundamentele rechten worden gerespecteerd, kan deze persona innovatie juist ondersteunen. De AI-gids helpt organisaties om AI-toepassingen te ontwikkelen en te gebruiken binnen duidelijke kaders en met aandacht voor maatschappelijke impact.

AI-impactmaker

"Ik bepaal de richting voor de toekomst"

– Strategisch en beslissingsniveau

De AI-impactmaker neemt strategische beslissingen over de inzet van AI binnen de organisatie. Dit kan bijvoorbeeld gaan over AI-governance, innovatiebeleid of investeringen in technologie en vaardigheden.

Deze persona heeft een overzichtsrol en zorgt ervoor dat AI-toepassingen aansluiten bij de bredere doelstellingen van de organisatie. Daarbij is het belangrijk dat AI-ondersteunde beslissingen **uitlegbaar, controleerbaar en verantwoord** zijn, en dat er waar nodig menselijk toezicht blijft bestaan.

AI-ontwerper

"Ik ontwerp en bouw betrouwbare AI-toepassingen"

– Technisch niveau

De AI-ontwerper werkt op het technische niveau en is betrokken bij het ontwikkelen, implementeren of beheren van AI-toepassingen. Deze persona kan actief zijn in domeinen zoals data-analyse, AI-ontwikkeling, MLOps of ICT-architectuur.

De AI-ontwerper vertaalt beleidsdoelstellingen en organisatorische noden naar concrete AI-oplossingen. Daarbij is het belangrijk dat systemen niet alleen technisch performant zijn, maar ook veilig, transparant en ethisch verantwoord. Dit vereist vaak samenwerking met juristen, ethische experts, beleidsmedewerkers en domeinexperten.

AI-gangmaker

“Ik stimuleer en faciliteer AI-initiatieven”

– **Verbindend en faciliterend niveau**

De AI-gangmaker speelt een verbindende rol binnen de organisatie. Deze persona zorgt voor de organisatorische en strategische randvoorwaarden die nodig zijn om AI-initiatieven te laten groeien.

Dit kan bijvoorbeeld gaan om het delen van kennis, het opzetten van samenwerkingen of het ondersteunen van teams bij het opstarten van AI-projecten. De AI-gangmaker brengt verschillende perspectieven samen (bv. technisch, juridisch en organisatorisch) en helpt zo om AI op een betrouwbare en verantwoorde manier te integreren in de werking van de organisatie.

Naast de vijf persona's uit het oorspronkelijke raamwerk voegen we in dit rapport een zesde persona toe: **de AI-omstaander**. Zoals eerder aangehaald, is AI-geletterdheid niet alleen relevant voor mensen die actief met AI-toepassingen werken, maar ook voor wie er indirect door wordt beïnvloed, zonder het zelf te gebruiken.

Om het voorbeeld van de postbode opnieuw te nemen. Een AI-toepassing kan door een fout of onvolledigheid in de data een route voorstellen via een eenrichtingsstraat in de verkeerde richting. Ook wanneer AI-toepassingen betrouwbaar of foutloos lijken, blijven ze hulpmiddelen die menselijke inschatting ondersteunen, maar niet vervangen. Daarom is het belangrijk dat alle medewerkers voldoende AI-geletterdheid ontwikkelen, ook wanneer ze zelf niet actief met een AI-toepassing werken.

AI-omstaander

“AI beïnvloedt mijn werk, maar ik gebruik het zelf niet”

– **Minimale betrokkenheid**

De AI-omstaander staat eerder aan de zijlijn van AI-ontwikkelingen binnen de organisatie. Deze persona gebruikt zelf geen AI-toepassingen in het dagelijkse werk, maar kan wel indirect door AI-toepassingen worden beïnvloed. Denk bijvoorbeeld aan medewerkers van wie de planning, werkverdeling of besluitvorming gedeeltelijk wordt aangestuurd door AI-toepassingen, zonder dat zij zelf rechtstreeks met deze technologie interageren.

Hoewel de betrokkenheid bij AI voor deze persona beperkt is, blijft een basishoofd van AI-geletterdheid belangrijk. Ook medewerkers die niet actief met AI werken, hebben er baat bij om een algemeen begrip te hebben van wat AI is, hoe het kan worden ingezet en welke impact het kan hebben op hun werk en de bredere organisatie.

Niet elke organisatie beschikt over alle persona's. Bovendien kunnen verschillende persona's op één medewerker van toepassing zijn, of deels worden ingevuld door externe partners. Zo kan één medewerker tegelijk AI-toepassingen gebruiken (AI-gebruiker), collega's ondersteunen bij het verantwoord gebruik ervan (AI-gangmaker) en mee nadenken over de technische implementatie van een AI-toepassing (AI-ontwerper). In andere organisaties wordt bijvoorbeeld de juridische ondersteuning rond AI uitbesteed aan een externe partner.

1.3

De meetschaal in de praktijk

Niet elk aspect van AI-geletterdheid is even relevant voor elke organisatie. Daarbij speelt de context een belangrijke rol. **AI-geletterdheid is niet uniform:** de competenties die nodig zijn in de gezondheidszorg verschillen van die in de retailsector, en ook binnen eenzelfde organisatie hebben verschillende diensten andere noden. Zo zal de HR-afdeling andere accenten leggen dan de communicatiedienst of een operationeel team.

Deze vragenlijst kan dan ook worden gebruikt als praktisch instrument om een eerste beeld te vormen van de AI-geletterdheid binnen de organisatie. Het gaat om een uitgebreide longlist van vragen, waarvan niet elke vraag even relevant zal zijn voor elke organisatie of elk bedrijf. De vragen kunnen daarom worden gebruikt als inspiratiebron of selectief worden ingezet, afhankelijk van de noden en prioriteiten van de organisatie. Een grondige afstemming en **vertaling naar de eigen context** is daarbij essentieel.

De vragenlijst is idealiter deel van een **breder oefening rond AI-geletterdheid binnen de organisatie**. Daarbij is het belangrijk om eerst te bepalen welke medewerkers relevant zijn om te bevragen. Breng hiervoor de mogelijk betrokkenen van elke AI-toepassing in kaart. Om eerlijke antwoorden te stimuleren, gebeurt dit best in een veilige context waarbij duidelijk wordt gecommuniceerd dat de resultaten niet bedoeld zijn om medewerkers te beoordelen, maar om inzicht te krijgen in aanwezige competenties en eventuele ondersteuningsnoden.

Ook organisaties die vandaag zelf nog niet actief inzetten op AI-toepassingen, kunnen niet veronderstellen dat AI geen rol speelt binnen hun werking. Medewerkers maken immers steeds vaker op eigen initiatief gebruik van generatieve AI-toepassingen voor werkgerelateerde taken. Dit zogenaamde "schaduwgebruik" gebeurt vaak buiten het zicht van de organisatie en bevestigt dat AI-geletterdheid relevant is, ook in organisaties die (nog) niet actief inzetten op AI-toepassingen.

2.1

Basisvragenlijst

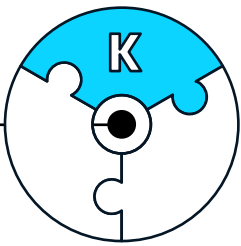
De vragenlijst start met een korte basisvraag om na te gaan in welke mate de medewerker momenteel AI-toepassingen gebruikt bij werkgerelateerde taken. Op basis van dit antwoord wordt de medewerker ingedeeld als AI-gebruiker of AI-omstaander.

STELLING

Ik gebruik momenteel AI-toepassingen bij werkgerelateerde taken.

JA → AI-gebruiker

NEE → AI-omstaander

Deze indeling heeft geen invloed op de verdere vragenlijst, maar geeft de organisatie wel een waardevol overzicht van hoeveel medewerkers vandaag al actief met AI aan de slag gaan. In wat volgt komen de vragen die voor iedereen van toepassing zijn.

De hierop volgende stellingen peilen naar **de werkelijke kennis over AI**. Ze bevragen de technische en operationele werking van AI-toepassingen, hoe AI informatie verwerkt en presenteert, hoe AI wordt ingezet bij contentcreatie, hoe je met AI communiceert en interageert, en wat ethisch en verantwoord AI-gebruik inhoudt.

Bij elk van deze stellingen is er **één correct antwoord**, dat vetgedrukt wordt weergegeven.

STELLINGEN OVER WERKELIJKE KENNIS: TECHNISCH EN OPERATIONEEL

Hoe nemen AI-toepassingen beslissingen?

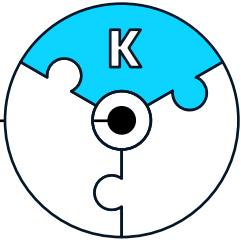
A → **Ze volgen regels die door mensen zijn gemaakt en gebruiken wiskunde en logica.**

B → Ze nemen volledig willekeurige beslissingen.

C → Ze geven altijd hetzelfde antwoord, ongeacht de situatie.

D → Ze kiezen telkens het antwoord dat het populairste is op het internet.

E → Ik weet het niet.

Hoe worden AI-toepassingen doorgaans beter?

- A → Door elke dag automatisch opnieuw te starten.
- B → Door te oefenen met veel data en te leren van het gebruik.**
- C → Door alleen maar sneller internet te gebruiken.
- D → Door ze langer aan te laten staan.
- E → Ik weet het niet.

Hoe werkt toepassingen zoals CoPilot of ChatGPT?

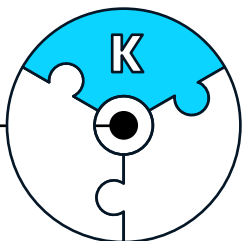
- A → Ze begrijpen alles zoals een mens.
- B → Ze maken nieuwe inhoud door patronen in data te vinden, zonder echt te begrijpen wat ze zeggen.**
- C → Ze kopiëren altijd letterlijk teksten van websites.
- D → Ze kunnen alleen antwoorden geven als een mens eerst antwoorden invoert.
- E → Ik weet het niet.

Welke uitspraak over AI is correct?

- A → AI werkt altijd perfect en maakt nooit fouten.
- B → AI kan nuttige resultaten geven, maar maakt soms fouten.**
- C → AI werkt alleen goed op smartphones.
- D → AI maakt alleen fouten wanneer het internet traag is.
- E → Ik weet het niet.

Wat gebeurt er nadat AI-toepassingen zijn ontwikkeld?

- A → Mensen kunnen het niet meer aanpassen.
- B → Het systeem blijft voor altijd exact hetzelfde.
- C → Mensen kunnen ze verder aanpassen, verbeteren en bijsturen.**
- D → Alleen de computer zelf kan het nog veranderen.
- E → Ik weet het niet.

Hoe moet je omgaan met resultaten van AI-toepassingen?

- A** → Je mag ze altijd meteen vertrouwen.
- B** → Je hoeft ze enkel te controleren als ze erg lang zijn.
- C** → **Je moet ze controleren, omdat ze niet altijd correct zijn.**
- D** → Je moet enkel bepaalde dingen aanpassen, zodat het lijkt dat ze door een mens gemaakt zijn.

Wat kan er gebeuren wanneer twee mensen dezelfde vraag aan een AI-toepassing stellen?

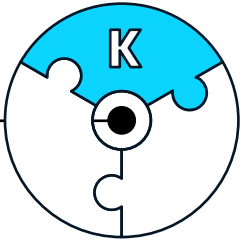
- A** → Ze krijgen altijd exact hetzelfde antwoord.
- B** → **Ze kunnen een verschillend antwoord krijgen.**
- C** → De AI-toepassing weigert een antwoord te geven aan de tweede persoon, vanwege herhaling.
- D** → De AI-toepassing crasht.
- E** → Ik weet het niet.

Welke uitspraak over AI-gegenereerde inhoud klopt?

- A** → AI-inhoud bevat altijd alleen correcte informatie.
- B** → **AI kan juiste en foutieve informatie door elkaar mengen.**
- C** → AI verzint nooit informatie.
- D** → AI gebruikt enkel informatie uit betrouwbare boeken of websites.
- E** → Ik weet het niet.

Welke invloed heeft de manier waarop je een vraag stelt aan AI?

- A** → Geen enkele invloed.
- B** → Alleen de lengte van de vraag maakt uit.
- C** → **De formulering van je vraag kan een groot verschil maken in de kwaliteit van het antwoord.**
- D** → AI geeft alleen goede antwoorden als je een correcte zinsbouw gebruikt.
- E** → Ik weet het niet.

Welke uitspraak over vooroordelen in AI klopt?

- A → AI-toepassingen zijn volledig vrij van menselijke vooroordelen.
- B → **AI kan menselijke vooroordelen overnemen uit de data waarmee het getraind is.**
- C → Alleen mensen hebben vooroordelen, AI niet.
- D → Vooroordelen komen alleen voor bij oudere AI-toepassingen.
- E → Ik weet het niet.

Hoe betrouwbaar zijn aanbevelingen of inhoud van AI-toepassingen?

- A → Alles wat AI toont, is neutraal en betrouwbaar.
- B → AI toont alleen wetenschappelijke wetenschappelijk gecontroleerde informatie.
- C → **AI is niet altijd neutraal of betrouwbaar.**
- D → Volgens de wet mag AI nooit verkeerde informatie geven.
- E → Ik weet het niet.

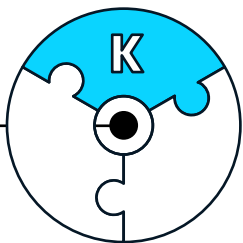
STELLINGEN OVER WERKELIJKE KENNIS: CONTENTCREATIE EN PRODUCTIE

Hoe kunnen grote bedrijven AI gebruiken op basis van de informatie die je met hen deelt?

- A → **Om advertenties op maat te maken.**
- B → Alleen om computers sneller te maken.
- C → Alleen om spam tegen te houden.
- D → Ze mogen online data nooit gebruiken.
- E → Ik weet het niet.

Wat betekent *multimodale prompting*?

- A → Dat je dezelfde vraag meerdere keren stelt.
- B → **Dat je een AI-toepassing meerdere soorten input geeft (bijvoorbeeld tekst en afbeelding), om een vraag beter te begrijpen.**
- C → Dat je met spraak tegen een AI-toepassing praat.
- D → Dat je AI gebruikt op verschillende apparaten tegelijk.
- E → Ik weet het niet.

Welke stelling is correct?

- A** → **AI kan soms schadelijke of ongepaste inhoud genereren.**
- B** → AI maakt altijd alleen veilige inhoud.
- C** → AI weigert automatisch alle gevoelige onderwerpen.
- D** → AI kan geen negatieve gevolgen hebben.
- E** → Ik weet het niet.

Wie speelt een rol bij het trainen van AI-toepassingen?

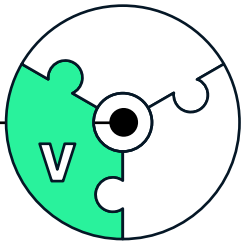
- A** → Alleen de AI-toepassing zelf, want het is volledig autonoom.
- B** → **Iedereen, van ontwikkelaars tot gewone gebruikers die met het systeem werken.**
- C** → Alleen de gebruikers die de AI dagelijks gebruiken.
- D** → Niemand.
- E** → Ik weet het niet.

Welke stelling is correct?

- A** → AI heeft geen invloed op de samenleving.
- B** → **AI kan sociale of milieuproblemen veroorzaken.**
- C** → AI veroorzaakt alleen problemen als het verouderde toepassingen zijn.
- D** → AI heeft enkel een impact op het milieu, niet op de samenleving.

Welke impact heeft het trainen en gebruiken van AI op het milieu?

- A** → Het kost geen energie.
- B** → **Het verbruikt energie en kan het milieu belasten.**
- C** → Het is altijd beter voor het milieu dan gewone computers.
- D** → Alleen oude AI-systemen gebruiken energie.
- E** → Ik weet het niet.

De functionele, kritische, ethische en reflectieve vaardigheden brengen in kaart wat effectief kan worden gedaan met AI: van het correct inzetten van tools tot het herkennen van vooroordelen in AI-output, het respecteren van privacyregels en het nadenken over de bredere impact van AI-gebruik.

Bij de komende vragen zijn er **geen juiste of foute antwoorden** meer. Het is de bedoeling dat de vragenlijst zo eerlijk mogelijk wordt ingevuld. De verkregen antwoorden dienen achteraf echter met de nodige voorzichtigheid te worden geanalyseerd, aangezien er sprake kan zijn van overschatting of vooringenomenheid.

STELLINGEN OVER FUNCTIONELE VAARDIGHEDEN

Ik kan zelf kiezen welke AI-toepassing geschikt is voor een bepaalde taak.

Ik weet hoe ik een AI-toepassing kan gebruiken om mijn werk efficiënter te maken.

Ik kan eenvoudige instellingen of parameters in een AI-toepassing aanpassen om betere resultaten te krijgen.

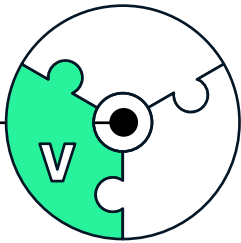

Ik begrijp hoe ik AI-resultaten moet interpreteren (zoals scores of voorspellingen).

Ik voel me comfortabel om nieuwe AI-toepassingen uit te proberen zonder begeleiding.

STELLINGEN OVER KRITISCHE VAARDIGHEDEN

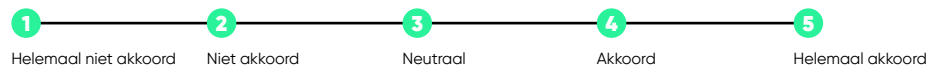
Ik kan uitleggen hoe een AI-toepassing tot zijn aanbeveling of beslissing komt.

Ik herken wanneer de resultaten van een AI-toepassing mogelijk bevooroordeeld of onbetrouwbaar zijn.

Ik vergelijk AI-uitkomsten altijd met andere bronnen of mijn eigen expertise.

Ik stel kritische vragen over de kwaliteit van de data waarmee een AI-toepassing is getraind.

Ik begrijp dat AI-toepassingen niet altijd objectief zijn.

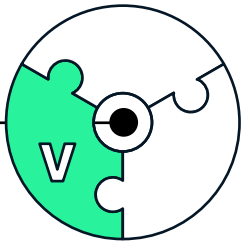
STELLINGEN OVER ETHISCHE VAARDIGHEDEN

Ik denk na over de ethische gevolgen van het gebruik van AI in mijn werk.

Ik respecteer privacyregels wanneer ik AI-toepassingen gebruik die met persoonsgegevens werken.

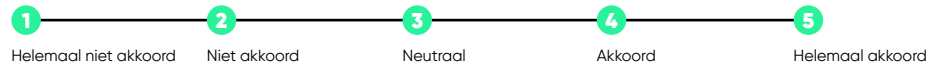

Ik vind het belangrijk dat AI-toepassingen transparant en uitlegbaar zijn.

Ik spreek anderen aan wanneer AI-toepassingen onrechtvaardig of discriminerend lijken.

Ik vind dat gebruikers van AI medeverantwoordelijk zijn voor de maatschappelijke impact van deze technologie.

Ik voel me verantwoordelijk om bij te dragen aan een verantwoorde AI-cultuur binnen mijn organisatie.

STELLINGEN OVER REFLECTIEVE VAARDIGHEDEN

Ik reflecteer regelmatig over hoe AI mijn werk of denkproces beïnvloedt.

Ik ben me bewust van mijn eigen beperkingen in het begrijpen van AI.

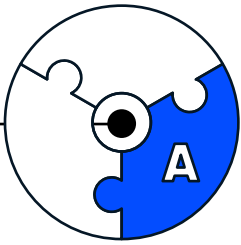

Ik probeer actief mijn kennis en vaardigheden rond AI bij te werken.

Ik denk na over hoe mijn gebruik van AI anderen kan beïnvloeden.

Tot slot peilen enkele stellingen naar de **attitude** tegenover AI. De vragen gaan na in welke mate de werknemer openstaat voor AI, bereid is om bij te leren en het belang inziet van een kritische en ethisch bewuste omgang met AI op de werkvloer.

Ook hier zijn er **geen juiste of foute antwoorden**.

STELLINGEN OVER **ATTITUDE**

Ik sta open voor het gebruik van AI in mijn dagelijkse werk.

Ik voel me comfortabel om vragen te stellen of mijn bezorgdheden te uiten over AI-gebruik binnen mijn organisatie.

Ik ben bereid bij te leren over AI, ook als dit buiten mijn huidige takenpakket valt.

Ik vind het belangrijk dat AI op een eerlijke en transparante manier wordt ingezet, ook op mijn werkplek.

2.2

Personaspecifieke vragenlijst

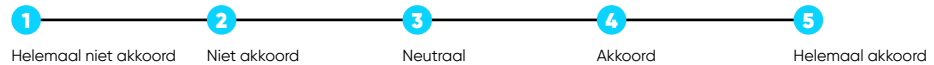
Naast de basisindeling als AI-gebruiker of AI-omstaander, beschikken sommige medewerkers over een specifiekere rol met betrekking tot AI binnen de organisatie. Om deze **rolspecifieke competenties** in kaart te brengen, wordt in een tweede stap nagegaan welke van de vier aanvullende persona's van toepassing zijn op de medewerker. Omdat één persoon meerdere van deze rollen kan vervullen, zeker in kleinere organisaties waar verantwoordelijkheden vaak worden gecombineerd, kan de medewerker zich in meerdere persona's herkennen. Op basis van deze selectie wordt de vragenlijst verder aangevuld met de relevante rolspecifieke vragen.

2.2.1 AI-gids

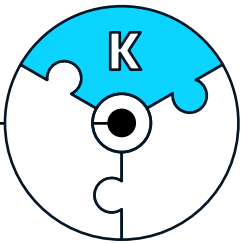
STELLING

Ik maak over het ethisch en verantwoord gebruik van AI binnen mijn organisatie. Vanuit een toezichhoudende of adviserende rol zie ik erop toe dat AI-toepassingen ontwikkeld en ingezet worden met respect voor fundamentele rechten, wettelijke vereisten en ethische principes. Ik identificeer me (min of meer) met bovenstaande beschrijving.

De volgende stellingen zijn specifiek gericht op de rol van de **AI-gids** binnen de organisatie.

Ze peilen naar de **gepercipieerde kennis over de wetgeving en regulering** rond AI, met bijzondere aandacht voor de EU AI Act en de GDPR, en naar de vertrouwde met **de ethische principes** die gelden voor verantwoorde AI-ontwikkeling en -gebruik.

STELLINGEN OVER GEPERCIPIEERDE KENNIS: WETGEVING EN REGULERING

Ik heb een goed inzicht in de belangrijkste verplichtingen van de EU AI Act voor mijn organisatie.

Ik begrijp hoe AI-toepassingen worden ingedeeld op basis van risiconiveau onder de EU AI Act.

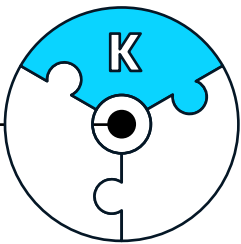
Ik weet hoe ik de GDPR moet toepassen bij het gebruik van AI-toepassingen die persoonsgegevens verwerken.

Ik ken de rechten die burgers hebben wanneer AI-toepassingen beslissingen over hen nemen.

Ik weet welke documenten of registers mijn organisatie wettelijk moet bijhouden in het kader van AI-gebruik.

STELLINGEN OVER **GEPERCIPIERDE KENNIS: ETHISCHE PRINCIPES**

Ik ben vertrouwd met de verschillende ethische principes die gelden voor verantwoorde AI-ontwikkeling en -gebruik.

Ik weet hoe vooringenomenheid en discriminatie kunnen ontstaan in AI-toepassingen.

Ik begrijp wat menselijk toezicht op AI inhoudt en wanneer dit vereist is.

Ik ken de maatschappelijke en organisatorische risico's die verbonden zijn aan onverantwoord AI-gebruik.

Daarnaast komen ook **vaardigheden** aan bod. Er wordt nagegaan in welke mate ethische risicoanalyses kunnen worden uitgevoerd, AI-toepassingen kunnen worden getoetst aan wettelijke vereisten en collega's op een duidelijke en begrijpelijke manier kunnen worden geïnformeerd over de risico's van AI.

STELLINGEN OVER VAARDIGHEDEN

Ik kan inschatten of een AI-toepassing binnen mijn organisatie als hoog risico wordt beschouwd onder de EU AI Act.

Ik kan een ethische analyse uitvoeren voor een nieuwe AI-toepassing dat mijn organisatie wil inzetten.

Ik kan collega's op een begrijpelijke manier uitleggen welke risico's verbonden zijn aan een specifieke AI-toepassing.

Ik kan controleren of een AI-toepassing voldoet aan de vereisten van de GDPR.

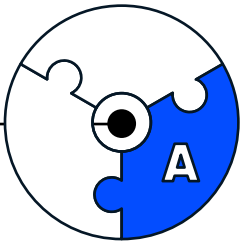

Ik kan aanbevelingen formuleren om AI-toepassingen ethisch verantwoord te maken zonder innovatie te belemmeren.

Ik spreek anderen erop aan wanneer vooroordelen of discriminatie in AI-toepassingen kunnen ontstaan.

En tot slot worden ook **attitudes** bevroegd. Er wordt gepeild naar de betrokkenheid bij en het verantwoordelijkheidsgevoel voor het ethisch gebruik van AI binnen de organisatie.

STELLINGEN OVER ATTITUDES

Ik vind het mijn verantwoordelijkheid om actief toe te zien op het ethisch gebruik van AI binnen mijn organisatie.

Ik sta kritisch tegenover AI-toepassingen, ook wanneer ze efficiëntiewinsten opleveren.

Ik geloof dat ethische richtlijnen en innovatie elkaar niet uitsluiten, maar versterken.

Ik vind het belangrijk dat alle medewerkers in mijn organisatie op de hoogte zijn van de ethische grenzen van AI-gebruik.

2.2.2 AI-impactmaker

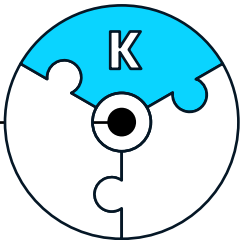
STELLING

Ik bepaal mee de strategische richting van mijn organisatie. Ik formuleer doelstellingen en neem beslissingen die impact hebben op beleid, innovatie en personeelsontwikkeling. Wanneer AI wordt ingezet, waak ik erover dat beslissingen uitlegbaar en controleerbaar blijven en dat menselijk toezicht wordt voorzien waar nodig. Ik identificeer me (min of meer) met bovenstaande beschrijving.

De volgende stellingen zijn specifiek gericht op de rol van de **AI-impactmaker** binnen de organisatie.

Ze peilen naar **de gepercipieerde kennis over AI-governance en de strategische impact van AI**, met aandacht voor de bredere organisatorische en maatschappelijke gevolgen van AI-beslissingen. Net als bij de andere rolmodules gaat het hier niet om wat je objectief weet, maar om hoe je je eigen kennis en inzicht inschat.

STELLINGEN OVER GEPERCIPIEERDE KENNIS

Ik heb een goed overzicht van de belangrijkste AI-governance kaders die relevant zijn voor mijn organisatie.

Ik begrijp welke strategische risico's en kansen AI biedt voor mijn organisatie.

Ik ken de belangrijkste verplichtingen die wet- en regelgeving rond AI oplegt aan leidinggevend en besluitvormers.

Ik begrijp wat uitlegbaarheid en controleerbaarheid van AI-beslissingen betekenen in de context van mijn organisatie.

Ik ben op de hoogte van hoe AI de werkomstandigheden en taken van medewerkers in mijn organisatie beïnvloedt.

Ik begrijp wat menselijk toezicht op AI inhoudt en in welke situaties dit organisatorisch moet worden gegarandeerd.

Voor de **vaardigheden** wordt er nagegaan in welke mate strategische beslissingen rond AI kunnen worden genomen, de uitlegbaarheid en controleerbaarheid van AI-ondersteunde beslissingen kunnen worden bewaakt en de impact van AI op medewerkers en burgers kan worden ingeschat.

STELLINGEN OVER VAARDIGHEDEN

Ik kan strategische doelstellingen formuleren waarbij AI verantwoord wordt ingezet.

Ik kan beoordelen of een AI-ondersteunde beslissing voldoende uitlegbaar en controleerbaar is.

Ik kan bepalen wanneer menselijk toezicht vereist is bij AI-ondersteunde beslissingen.

Ik kan de impact van AI-beslissingen op medewerkers en burgers inschatten alvorens een beslissing te nemen.

Ik kan een AI-gerelateerde investering of initiatief beoordelen op ethische, juridische en strategische haalbaarheid.

Ik kan medewerkers aansturen en ondersteunen in het verantwoord gebruik van AI binnen hun rol.

Bij **attitudes** wordt er gepeild naar het gevoel van verantwoordelijkheid als besluitvormer en naar de bereidheid om een voorbeeldrol op te nemen in het verantwoord gebruik van AI.

STELLINGEN OVER ATTITUDES

Ik voel me persoonlijk verantwoordelijk voor de ethische gevolgen van AI-beslissingen die binnen mijn bevoegdheid vallen.

Ik vind het belangrijk dat AI-gebruik binnen mijn organisatie transparant is voor alle betrokkenen.

Ik geloof dat strategische AI-beslissingen altijd rekening moeten houden met de impact op mensen, niet alleen op efficiëntie.

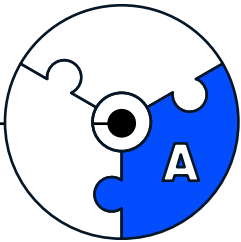
Ik sta open voor kritische feedback van medewerkers of burgers over AI-toepassingen binnen mijn organisatie.

Ik vind het mijn taak als besluitvormer om een voorbeeldrol op te nemen in verantwoord AI-gebruik.

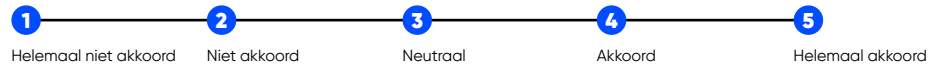
Ik ben bereid AI-initiatieven te vertragen of bij te sturen wanneer ethische of juridische risico's onvoldoende zijn ingeperkt.

Ik geloof dat investeren in AI-geletterdheid van medewerkers een strategische prioriteit is.

Ik vind het belangrijk dat mijn organisatie actief bijdraagt aan een maatschappelijk verantwoorde AI-cultuur.

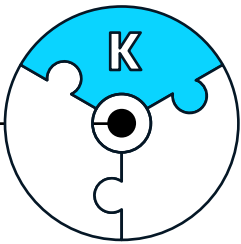

2.2.3 AI-ontwerper

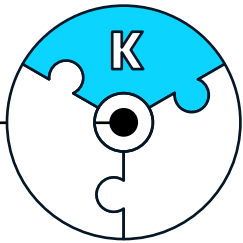
STELLING

Ik ontwerp, ontwikkel of implementeer AI-toepassingen binnen mijn organisatie. Vanuit mijn rol in data, AI-ontwikkeling, MLOps of ICT-architectuur vertaal ik beleidskaders en organisatorische noden naar concrete oplossingen. Ik identificeer me (min of meer) met bovenstaande beschrijving.

De volgende stellingen zijn specifiek gericht op de rol van de **AI-ontwerper** binnen de organisatie.

Ze peilen naar **de gepercipieerde kennis over de technische aspecten van AI-ontwikkeling en -implementatie**, met aandacht voor datakwaliteit, MLOps, privacy by design, uitlegbaarheid van AI-modellen en beveiligingsrisico's. Net als bij de andere rolmodules gaat het hier niet om wat je objectief weet, maar om hoe je je eigen kennis en inzicht inschat.

STELLINGEN OVER GEPERCIPIERDE KENNIS

Ik heb een goed inzicht in de technische werking van de AI-toepassingen die ik ontwerp of implementeer.

Ik ben vertrouwd met de principes van datakwaliteit.

Ik weet hoe slechte data de werking van een AI-toepassing beïnvloedt.

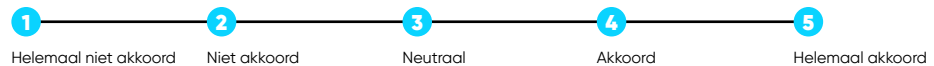
Ik begrijp wat MLOps inhoudt.

Ik weet welke rol MLOps speelt in het beheren van AI-toepassingen in productie.

Ik ken de technische vereisten die voortvloeien uit de EU AI Act voor hoog-risico AI-toepassingen.

Ik ben vertrouwd met het principe van privacy by design en weet hoe ik dit technisch kan toepassen.

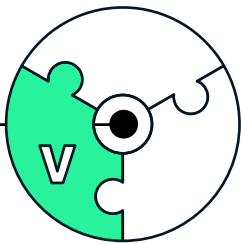
Ik begrijp hoe vooringenomenheid (bias) kan ontstaan in AI-toepassingen en op welke punten in het ontwikkelproces dit kan worden aangepakt.

Ik ken methodes om de uitlegbaarheid en transparantie van AI-modellen technisch te verbeteren.

Ik ben op de hoogte van beveiligingsrisico's die specifiek zijn voor AI-toepassingen, zoals adversarial attacks of datavergiftiging.

De **vaardigheden** die in deze vragen worden bevroegd, richten zich op het ontwerpen, testen en opvolgen van veilige en ethisch verantwoorde AI-toepassingen, evenals op het vertalen van juridische en ethische vereisten naar concrete technische keuzes. Daarnaast wordt ook de samenwerking met niet-technische stakeholders, zoals juristen, ethici en beleidsmedewerkers, meegenomen.

STELLINGEN OVER VAARDIGHEDEN

Ik kan een AI-toepassing ontwerpen die voldoet aan de ethische en juridische vereisten.

Ik kan technische maatregelen implementeren om de privacy van gebruikers te beschermen in AI-toepassingen.

Ik kan een AI-toepassing testen en valideren op correctheid, eerlijkheid en robuustheid.

Ik kan AI-toepassingen in productie opvolgen en tijdig ingrijpen wanneer de prestaties verslechteren of onverwacht gedrag optreedt.

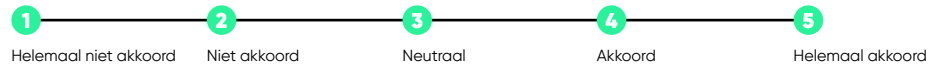
Ik kan ethische en juridische vereisten vertalen naar concrete technische specificaties.

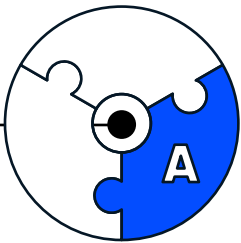
Ik kan technische documentatie opstellen die begrijpelijk is voor niet-technische stakeholders zoals juristen of beleidsmedewerkers.

Ik kan effectief samenwerken met domeinexperten, ethici en juristen om AI-oplossingen multidisciplinair te ontwikkelen.

Ik kan de risico's van een AI-toepassing inschatten en proportionele technische maatregelen voorstellen om deze te beperken.

Bij **attitudes** die in deze vragen aan bod komen, peilen naar het gevoel van medeverantwoordelijkheid voor de maatschappelijke impact van de ontwikkelde systemen en naar de openheid voor multidisciplinaire samenwerking.

STELLINGEN OVER ATTITUDES

Ik voel me medeverantwoordelijk voor de maatschappelijke impact van de AI-toepassingen die ik bouw.

Ik vind het belangrijk om ethische overwegingen te integreren vanaf het begin van het ontwerpproces, niet achteraf.

Ik sta open voor kritische feedback van niet-technische collega's over de toepassingen die ik ontwikkel.

Ik ben bereid technische keuzes te herzien wanneer deze ethische of juridische risico's blijken te bevatten.

2.2.4 AI-gangmaker

STELLING

Ik stimuleer en ondersteun het gebruik van AI binnen mijn organisatie. Ik deel kennis, breng mensen samen en help de juiste organisatorische, strategische en ethische randvoorwaarden te creëren zodat AI op een betrouwbare manier kan worden ingezet. Ik verbind technische, juridische en operationele collega's en draag bij aan een gedragen en verantwoorde implementatie van AI. Ik identificeer me (min of meer) met bovenstaande beschrijving.

De volgende stellingen zijn specifiek gericht op de rol van **de AI-gangmaker** binnen de organisatie.

Ze peilen naar de **gepercipiëerde kennis over AI-toepassingen en de organisatorische randvoorwaarden** die nodig zijn om AI succesvol in te voeren, met aandacht voor veranderprocessen, drempels bij AI-adoptie en goede praktijken uit vergelijkbare organisaties. Net als bij de andere rolmodules gaat het hier niet om wat je objectief weet, maar om hoe je je eigen kennis en inzicht inschat.

STELLINGEN OVER GEPERCIPIËERDE KENNIS

Ik heb een goed overzicht van de AI-toepassingen die relevant zijn voor mijn organisatie.

Ik begrijp welke organisatorische randvoorwaarden nodig zijn om AI succesvol in te voeren.

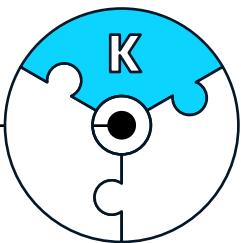
Ik weet welke drempels medewerkers ervaren bij het adopteren van AI.

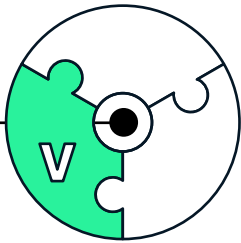

Ik ben op de hoogte van goede praktijken en voorbeelden van verantwoorde AI-inzet in vergelijkbare organisaties.

Ik begrijp hoe veranderprocessen werken bij de invoering van AI.

De **vaardigheden** die hier worden bevestigd, richten zich op het toegankelijk maken van complexe AI-concepten voor collega's, het creëren van draagvlak voor AI-initiatieven, het bespreekbaar maken van weerstand en het stimuleren van een leeromgeving waarin medewerkers veilig kunnen experimenteren met AI.

STELLINGEN OVER VAARDIGHEDEN

Ik kan complexe AI-concepten op een begrijpelijke manier uitleggen aan collega's zonder technische achtergrond.

Ik kan draagvlak creëren voor AI-initiatieven binnen mijn organisatie.

Ik kan technische, juridische en zakelijke teams met elkaar verbinden rond een gemeenschappelijk AI-doel.

Ik kan collega's begeleiden en ondersteunen bij het verantwoord gebruik van AI in hun dagelijkse werk.

Ik kan weerstand tegen AI-veranderingen bespreekbaar maken en constructief aanpakken.

Ik kan kennis en goede praktijken rond AI actief delen binnen mijn organisatie.

Ik kan de noden en bezorgdheden van verschillende teams vertalen naar concrete aanbevelingen voor AI-implementatie.

Ik kan een leeromgeving stimuleren waarin medewerkers veilig kunnen experimenteren met AI.

Ik kan de drempels van AI-adoptie binnen mijn organisatie wegwerken.

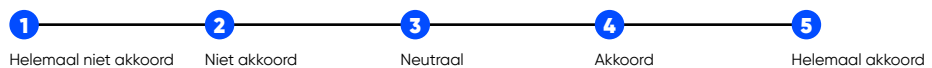
Bij **attitudes** die in deze vragen aan bod komen, peilen naar de gedrevenheid om AI-adoptie op een mensgerichte manier te bevorderen, naar empathie voor collega's die terughoudend zijn tegenover AI en naar het gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid voor een positieve AI-cultuur binnen de organisatie.

STELLINGEN OVER ATTITUDES

Ik ben gedreven om AI-adoptie binnen mijn organisatie te bevorderen op een mensgerichte manier.

Ik heb empathie voor collega's die onzeker of terughoudend zijn tegenover AI.

Ik voel me medeverantwoordelijk voor het creëren van een positieve en veilige AI-cultuur in mijn organisatie.

Ik geloof dat iedereen in de organisatie een rol speelt in verantwoord AI-gebruik, niet alleen technische profielen.

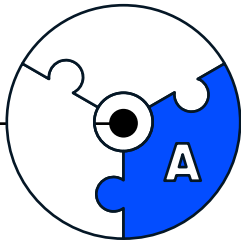
Ik blijf nieuwsgierig naar nieuwe AI-ontwikkelingen.

Ik deel nieuwe AI-ontwikkelingen actief met mijn omgeving.

Ik vind het belangrijk dat AI-initiatieven in mijn organisatie breed gedragen worden door alle medewerkers.

Na de scan: van meting naar actie

---

⁷ [Thema AI-geletterdheid - Kenniscentrum Data & Maatschappij](#)

⁸ [Wegwijzer AI-geletterdheid en AI-competenties - Kenniscentrum Data & Maatschappij](#)

⁹ [artificialintelligenceact.eu/ai-literacy-programs/](#)

¹⁰ [www.vaia.be/nl/leertrajecten/leertraject-vlaamse-overheden](#)

Het afnemen van de AI-geletterdheidsscan is geen eindpunt, maar slechts een stap in het proces. De resultaten bieden een concreter beeld van waar medewerkers staan op het vlak van kennis, vaardigheden en attitudes rond AI, en waar als organisatie extra op ingezet moet worden. Hiervoor verwijzen we graag naar het [dossier AI-geletterdheid](#)⁷ en de vervolgstappen van de [wegwijzer rond AI-geletterdheid](#)⁸.

Creëer leermomenten, ook op maat

Op basis van de scanresultaten wordt duidelijk welke competenties medewerkers al beheersen en waar bijkomende ondersteuning nodig is. Vertrek vanuit deze inzichten om een gericht leer- en vormingsaanbod uit te bouwen.

Voor inspiratie over formeel aanbod kan je terecht bij de Vlaamse AI Academie (VAIA), die opleidingen over AI in Vlaanderen in kaart brengt, of bij [het overzicht van AI-geletterdheidsprogramma's in de EU](#)⁹. VAIA biedt daarnaast ook [persona-specifieke leertrajecten](#)¹⁰ aan, met per persona een overzicht van relevante opleidingen. Deze leertrajecten werden ontwikkeld voor medewerkers van overheden in Vlaanderen, maar kunnen ook voor organisaties buiten de publieke sector als waardevolle inspiratiebron dienen. Integreer dergelijk aanbod dan ook in de bredere organisatie. Werken aan AI-geletterdheid is geen geïsoleerde inspanning. Bekijk hoe het leer- en vormingsaanbod een structurele plaats krijgt binnen het bredere opleidingsbeleid van de organisatie, afgestemd op de specifieke noden van verschillende afdelingen en rollen.

Informele leermomenten kunnen bijvoorbeeld bestaan uit peerlearning, waarbij collega's met sterke AI-competenties meer terughoudende collega's ondersteunen en inspireren. Een laagdrempelige formule hiervoor is het organiseren van een 'AI-café': een informeel uitwisselingsmoment waar medewerkers ervaringen en inzichten rond AI delen. Daarnaast kan je per afdeling een AI-coach aanstellen, iemand die een trekkende rol opneemt op het vlak van AI-competenties en die collega's kunnen aanspreken met vragen en bezorgdheden. Ten slotte kan ook een interne sensibiliseringscampagne via affiches, filmpjes of andere communicatievormen bijdragen aan een bredere bewustwording rond AI binnen de organisatie.

Herhaal en stuur bij

AI-geletterdheid is een continu proces, geen eenmalige oefening. Organisaties evolueren, mensen komen en gaan, competenties verwateren en AI-technologie staat nooit stil. Het is daarom noodzakelijk om de aanpak periodiek te herbekijken en waar nodig bij te sturen:

- Update het register van AI-toepassingen, betrokken personen en vereiste competenties regelmatig.
- Herevalueer de competenties van medewerkers na een bepaald aantal maanden en bepaal voor welke competenties opnieuw aandacht nodig is.
- Creëer nieuwe leermomenten en stuur de inhoud bij op basis van de actuele noden.

- Het meten van AI-geletterdheid is slechts **één stap binnen een breder traject**, met zowel voorbereidende stappen als belangrijke opvolging nadien.
- **Individuele metingen zijn noodzakelijk.** Om een accuraat beeld op organisatieniveau te krijgen, moeten medewerkers afzonderlijk bevroegd worden.
- Er is een **basisniveau van AI-geletterdheid** nodig voor iedereen wiens werk in enige mate door AI wordt beïnvloed.
- Naast deze algemene basiskennis is er ook **rol- of functiespecifieke AI-geletterdheid**, afhankelijk van iemands functie en contact met AI-toepassingen. Het werken met **persona's** biedt hierbij een gerichte en herkenbare manier om deze verschillen in kaart te brengen.
- **AI-geletterdheid is niet uniform.** Noden verschillen per sector, organisatie en dienst. Gebruik daarom de vragenlijst als blueprint en stem deze grondig af op de eigen organisatiecontext.
- **Ga actief aan de slag met de resultaten!** Zonder verdere opvolging en acties hebben ze weinig waarde.

Colofon

De meetschaal AI-geletterdheid is een tool van het Kenniscentrum Data & Maatschappij (KDM) voor publieke en private organisaties die willen werken aan AI-geletterdheid en AI-competenties.

Publicatiejaar

2026

Vermeir, W., Martens, M. & De Wolf, R. (2026) Aan de slag met AI-geletterdheid: meet AI-geletterdheid binnen jouw organisatie.

Voor de ontwikkeling van deze meetschaal zijn we vertrokken van eigen inzichten en expertise, aangevuld met:

- Inzichten van UNESCO, Digitaal Vlaanderen en VAIA
- Bevindingen uit workshops die het KDM faciliteerde rond AI-geletterdheid
- Diepte-interviews met experts uit het veld
- Inzichten uit wetenschappelijke literatuur: Azadi, T., d'Haenens, L., De Nolf, A., Ponte, C., Luna, E., Tomczyk, Ł., Donoso, V., Torres da Silva, M., Batista, S., & Żegleń, M. (2025). Piloting And Validating Tailored Pre- and Post-Intervention Assessments for PRODIGI Target Groups. PRODIGI, KU Leuven.

Dit werk is voornamelijk door mensen gemaakt. AI is gebruikt voor stilistische aanpassingen, zoals wijzigingen in de structuur, de formulering en de duidelijkheid. De AI kreeg instructies voor zijn bijdragen, of de AI-ondersteuning werd ingeschakeld. De door AI gegenereerde inhoud is gecontroleerd en goedgekeurd. Volgend model is gebruikt: Claude Sonnet 4.6.

Verantwoordelijke Uitgever

Pieter Duysburgh
Kenniscentrum Data & Maatschappij
Pleinlaan 2
1050 Brussel
info@data-en-maatschappij.ai

Dit rapport is beschikbaar onder een [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 licentie](#).

